

ruset var dött och hur Hultin och hans kolleger än försökte kunde de aldrig isolera det. Han gav upp och fortsatte sin karriär som ledde till att han stannade i USA, bosatte sig San Francisco, och blev amerikansk medborgare.

Under åren som gick glömde han dock aldrig viruset. Och i fjol öppnade sig helt oväntat en ny möjlighet. I en artikel i tidskriften »Science» beskrev mikrobiologen Jeffrey Taubenberger vid Armed Forces Institute of Pathology i Washington, en metod som gjorde det möjligt att isolera döda virus. Han hade medvetet letat efter Spanska sjukanviruset i lungvävnader som togs från döda soldater 1918 och funnit virusrester i ett av proven. Johan Hultin läste artikeln och ringde genast upp Taubenberger och erbjöd sig att resa till Alaska och gräva upp nya lik.

Precis som 1951 anlände han med minimala förberedelser och med mycket lite utrustning. Platsen var densamma som då, Brevig Mission i nordvästra Alaska. Efter fyra dagar hittades en väl bevarad kvinna.

Vaccin på gång

– Hennes lungor var i gott skick. Jag visste då att det var där som viruset fanns, säger Hultin.

Hans prov sändes till Taubenberger som relativt snabbt lyckades isolera virusrester från vävnaderna. Upprepade test visade att det var vad alla väntat på

Årets influensaepidemi förväntas bli lugn

Vinterns influensaepidemi är på väg, men den förväntas bli relativt lugn. I Sverige hade under november bara enstaka fall rapporterats.

Det är alltid svårt att förutse hur allvarlig en kommande influensaepidemi blir. Inför vintern 1997/98 förutspåddes en lugn säsong så sent som i januari 1998, men influensan kom med kraft i februari och ledde till omfattande sjuklighet. Orsaken var bland annat att det dök upp en överraskning, virusstammen A/Sidney, som inte ingick i det befintliga vaccinet.

Årets stammar i vaccinet är av tre slag:

A/Sidney/5/97(H3N2), A/Beijing/282/95(H1N1), samt B/Beijing/184/93. Dessa tre stammar är prototyper

för dem som förväntas infektera oss i år.

De två A-stammarna är utbytta sedan föregående säsong och det finns ännu inga tecken på att årets vaccin inte skulle vara rätt. Influensaviruset har inte genomgått något större antigen skifte. Men även vid små förändringar av viruset insjuknar mellan 2 och 20 procent av befolkningen.

– Vi förväntar oss en normalsäsong, men även en sådan är mycket varierande, säger professor Annika Linde på Smittskyddsinstitutet.

– Blir det inte någon avvikelse från det förväntade så lutar det mer åt en relativt lugn säsong, än åt en omfattande epidemi.

Tidigast kring julhelgen kommer en eventuell epidemi att vara över oss, tror Annika Linde.

Peter Örn

så länge – det virus som orsakat så mycket lidande för 80 år sedan. Hultin berättar att viruset är mycket likt andra influensavirus.

– Skillnaden verkar vara en enda liten mutation. Det visar hur lätt ett vanligt influensavirus kan bli extremt dödligt, säger han.

Han tror att det nu kan bli möjligt att tillverka ett vaccin som ger fullgott skydd mot Spanska sjukan, nästan ett århundrade efter epidemin.

–Det är mycket viktigt. Om det kom tillbaka skulle det spridas ännu snabbare än förra gången. Resultatet skulle bli förödande. •

Med vissa mellanrum dyker extra aggressiva influensavirus upp som orsakar svåra epidemier. Spanska sjukan var den absolut värsta, men även asiaten och Hong Kong ställde till svåra problem. Skolsal i Örebro 1957 när asiaten drog fram över landet.